

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Назва дисципліни	AF012 Фінанси / Finance
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр	3 семестр
Курс	2 курс (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	<u>Мета вивчення дисципліни:</u> формування теоретичних знань і практичних навичок щодо сукупності фінансових відносин як специфічної форми суспільних відносин-підсистеми економічного базису. Основними цілями вивчення дисципліни є: з'ясування ролі фінансів в економічній перебудові суспільства та функціонуванні окремих суб'єктів господарювання; розуміння ключових проблем та тенденцій розвитку фінансової системи державі та її окремих ланок, суті та змісту фінансової політики держави; вивчення закономірностей та сучасних тенденцій розвитку фінансових відносин на рівні держави, суб'єктів господарювання, населення, у сфері міжнародних фінансів, страхового та фінансового ринків; визначення шляхів використання цих закономірностей у практиці створення й функціонування організацій; набуття навичок побудови ефективних фінансових відносин організацій з бюджетною системою держави, банківськими установами, страховими компаніями, фондовими біржами, учасниками фінансового ринку та міжнародних відносин.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=845
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Гетьманенко Юлія Олександрівна, канд.екон.наук Канали комунікацій СДН «Moodle»: повідомлення в чаті ел.пошта: ygetmanenko@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/fmb_f24.pdf

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування та фондового ринку. СК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з чинним законодавством. СК 03. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури. СК 07. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
Перелік програмних результатів навчання	РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – іспит
Методи навчання	Тематичні лекції, вирішення аналітичних, розрахункових, аналітично-розрахункових завдань, самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел

Зміст дисципліни	
Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль	Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів. Предмет і метод фінансової науки. Необхідність і сутність фінансів, як економічної категорії. Функції фінансів.
Тема 2. Фінансова система держави, її структура та особливості	Поняття фінансової системи. Фінансова система держави та її структура. Сучасні властивості фінансової системи. Склад та особливості функціонування фінансової системи України.
Тема 3. Фінансова політика та механізм її реалізації	Поняття фінансової політики. Мета та завдання фінансової політики. Зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на фінансову політику. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Монетарна політика. Бюджетно-податкова політика. Дискреційна і автоматична фінансова політика. Типи фінансової політики.
Тема 4. Податкова система України та її особливості	Економічна сутність податків, їх ознаки. Види податків. Функції податків. Сутність і структура побудови податкової системи. Елементи оподаткування. Принципи оподаткування. Особливості стягування окремих податків і зборів в Україні. Характеристика проблем податкової системи України.
Тема 5. Фінанси суб'єктів господарювання	Сутність фінансів суб'єктів господарювання, їх місце в фінансовій системі. Функції фінансів суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання, їх види. Бюджетування, як складова управління фінансами суб'єктів господарювання.
Тема 6. Бюджет в економічній системі держави. Доходи та видатки державного бюджету	Економічна сутність та призначення бюджету. Склад доходів бюджету. Склад видатків бюджету. Бюджетна система та принципи її побудови. Бюджетний процес.
Тема 7. Місцеві фінанси	Сутність місцевих фінансів та причини їх появи. Місцеві фінанси в економічній системі держави. Інститут самостійних місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори.
Тема 8. Державне соціальне страхування	Державні цільові фонди. Специфіка фондів державного соціального страхування. Пенсійний фонд України. Фонд сприяння зайнятості. Фонд соціального страхування.
Тема 9. Державний кредит і державний борг	Економічна сутність і роль державного кредиту. Функції державного кредиту. Форми державного кредиту. Структура державного боргу та механізм його формування. Управління державним боргом і його обслуговування.
Тема 10. Фінансовий ринок	Фінансовий ринок, його суть, необхідність та значення. Ринок цінних паперів. Особливості фінансового ринку в Україні.

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбувається у формі іспиту.

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів з іспитом: Підсумкова оцінка (O) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (T), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.

Формула: $O = (S \times 0.5) + (T \times 0.5)$

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Іспит у кінці семестру за результатами поточної успішності

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усне/письмове опитування за темами (4 завдання по 5 балів)	20
Самостійні роботи за темами (2 роботи по 10 балів)	20
Модульні контрольні (2 к.р. по 20 балів)	40
Індивідуальна самостійна робота (реферат)	20
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної дисципліни

Критерії оцінювання усних/письмових відповідей:

- 5 б. – Повне, глибоке та вичерпне розкриття теми.
- 4 б. – Відповідь охоплює основні положення теми, але може мати незначні недоліки.
- 3 б. – Відповідь містить основні положення теми, але не є повною.
- 2 б. – Відповідь неповна, містить значні помилки або суттєві прогалини у розумінні теми.
- 1 б. – Відповідь не відповідає вимогам завдання.

Критерії оцінювання практичних робіт:

- 10 б. – Виконано всі завдання без помилок, відповіді повні й обґрунтовані.
- 9 б. – Виконано майже всі завдання, допущено 1–2 несуттєві помилки.
- 8 б. – Виконано більшість завдань, є окремі неточності чи пропуски.
- 7 б. – Виконано понад половину завдань, але з помітними неточностями.
- 6 б. – Виконано близько половини завдань, частина з них має помилки.
- 5 б. – Виконано менше половини завдань, проте продемонстровано розуміння основного матеріалу.
- 4 б. – Виконано окремі завдання правильно, більшість з помилками.
- 3 б. – Робота містить значні помилки, лише поодинокі правильні елементи.
- 2 б. – Виконано мінімальний обсяг, знання поверхові.
- 1 б. – Спроба виконати завдання є, але відповіді неправильні.

Критерії оцінювання модульних робіт:

№	Завдання	Бали
1	Тести (10 од. по 1 бал)	10
2	Теоретичні питання (2 од. по 5 б.)	10
Разом		20

- 5 б. – Повне, глибоке та вичерпне розкриття теми.
- 4 б. – Відповідь охоплює основні положення теми, але може мати незначні недоліки.
- 3 б. – Відповідь містить основні положення теми, але не є повною.
- 2 б. – Відповідь неповна, містить значні помилки або суттєві прогалини у розумінні теми.
- 1 б. – Відповідь не відповідає вимогам завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (рефератів):

- 16-20 б. У роботі відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Робота виконана творчо і самостійно, характеризується оригінальністю.
- 10-15 б. Робота має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.
- 1-9 б. Робота сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Бедринєць М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292с.
2. Бородіна Ю.Р., Глущенко Я.І. Аналіз та напрями реформування пенсійної системи в Україні. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024, № 6(6). С.752-761.
3. Бюджетна система: підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2013, 279 с.
4. Галамай Р.Я. Трансформація податкової системи України в умовах реформування місцевого самоврядування: дис. на здобуття наук. ступен. канд.ек. наук. Львів, 2021. 216с. URL: https://lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/04/dis_galamai.pdf
5. Глущенко Я.І. Фінанси: електронний курс на платформі дистанційного навчання «Сікорський». Сертифікат ДК№ 0276 від 29.02.2024. URL: <https://classroom.google.com/c/MTUyMTA0MTA4OTI2?cjc=>
6. Глущенко Я.І., Корогодова О.О., Моїсеєнко Т.В., Сосновська О.О., Черненко Н.О. Диверсифікація банківської діяльності в умовах фінансової глобалізації на засадах Індустрії 4.0. *Економічний вісник НТУУ "КПІ"*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.231164> URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/231164>
7. Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є., Черненко Н. О. Концептуальні засади податкового планування підприємств у контексті Четвертої промислової революції. *Бізнес Інформ*. 2021. №4. С. 210–216. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-210-216>
8. Гладишева О.О., Глущенко Я.І. Світовий досвід впровадження інструментарію Індустрії 4.0 в оподаткуванні. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2022. №3 (82), с. 118-122. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.3.16>
9. Глущенко Я.І., Корогодова О.О., Черненко Н.О., Москвичова К.К. Вплив податкового ландшафту країни на податкове планування ТНК в умовах проєкту BEPS. *Academy Review*. 2024, № 1 (60). С.93-104. DOI: 10.32342/2074-5354-2024-1-60-7
10. Дехтяр Н.А., Дейнека О.В. Основи функціонування фінансів державного сектора як складової фінансової системи України. URL: https://biem.sumdu.edu.ua/images/stories/docs/K_F/Deineka_3.pdf
11. Іванюк В.Е. Модернізація системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: дис. на здобуття наук. ступен. канд.ек. наук. Київ, 2019. 282с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivaniuk_Viktorii/Modernizatsiia_systemy_opodatkuvannia_dokhodiv_fizychnykh_osib_v_Ukraini.pdf?PHPSESSID=k3vv052j7jcs3niech4v120bq5
12. Кучер Г.В. Державні фінансові ресурси : монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с. URL: https://knute.edu.ua/file/MjIxBw==/128a3d3e5284d3be2fb_2604f9a67f543.pdf

13. Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України: монографія / І.О. Школьник, Т.А. Васильєва, С.В. Леонов та ін. Суми, Сумський державний університет, 2017. 343с.

14. Розвиток фінансових інститутів ЄС та виклики для фінансової політики України: монографія / Борзенко О.О., Богдан Т.П., Шаров О.М. та ін. К. 2019. 372с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Rozvytok_finansovykh_institutiv_Yes_ta_vyklyky_dlia_finansovoi_polityky_Ukrainy.pdf

15. Ставерська Т.О., Іванюта О.М. Історія фінансів: навч. посіб. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2013. 83с.

16. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси : підруч. Житомир: Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

17. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посібник. Київ, 2017, 184с.

18. Фінанси: підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ, 2017. 720 с.

19. Фінанси: навчальний посібник / Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. Харків, 2013. 560 с.

20. Фінанси : підруч. / Юхименко П.І., Бойко С. В., Голубка С.М. та ін. ; за наук. ред. П.І. Юхименка, С.В. Бойко. К.: Центр учбової літератури, 2018. 414. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5676/1/Finansy.pdf>

21. Фінанси підприємств: навч. посібник/ за заг. редакцією Г.Я. Аніловської, І.Б. Висоцької. Львів, ЛьвДУВС, 2018. 440с.

Нормативно-правові документи

1. Бюджетний Кодекс України. Закон України №2456- VI від 08.07.2010. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

2. Податковий Кодекс України. Закон України №2755- VI від 02.12.2010. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

3. Митний Кодекс України. Закон України № 4495-VI від 13.03.2012. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4. Про страхування. Закон України №85/96-ВР від 07.02.2019. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

5. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України №2464-VI від 01.01.2019. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

6. Про Рахункову Палату. Закон України №576-VIII від 04.02.2019 Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> 7. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки. Закону України №3480-IV від 23.02.2006р. Верховна Рада України. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348015?find=1&text=%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96+%D0%BF%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8#w1_4

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Кабінета міністрів України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>

4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України: URL:<https://www.treasury.gov.ua/ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: URL:<https://www.minfin.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Національного банку України: URL:<https://bank.gov.ua>